

BUSKERUD
FYLKESKOMMUNE

RAPPORT FRA ARKEOLOGISK REGISTRERING

Kaggefoss kraftverk

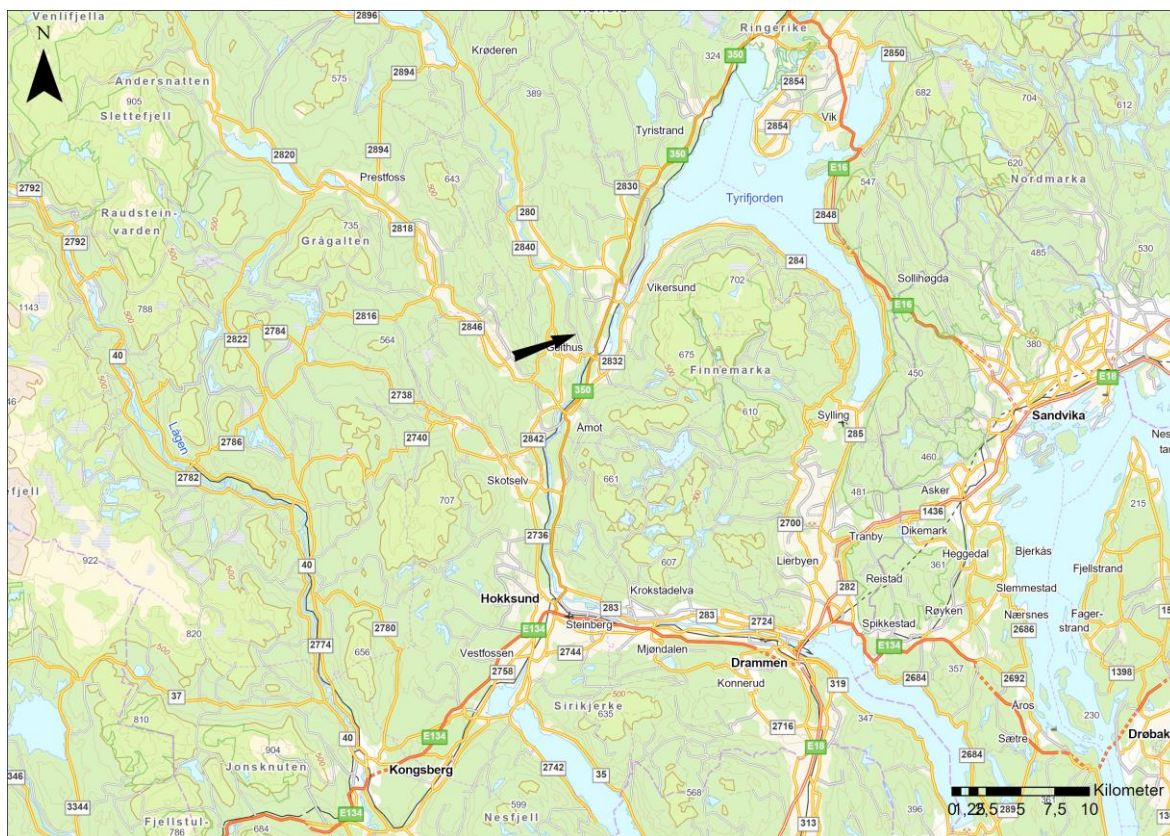
2024/14500 (2023/19732). Modum kommune

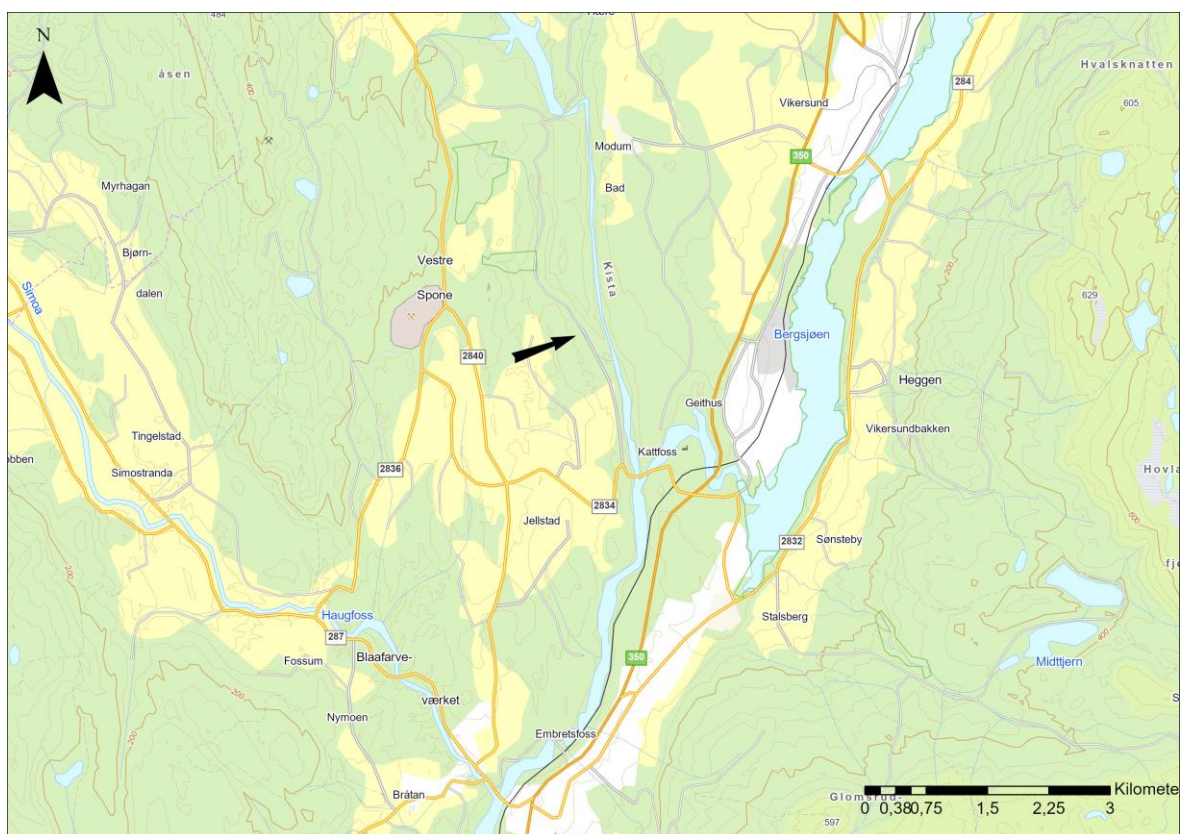
Saksnavn	Kagefoss kraftverk		
Saksnummer	2024/14500, tidligere 2023/19732 (Viken fylkeskommune)		
Kommune	Modum		
Gårdsnavn – gnr./Bnr.	65/5		
Tiltakshaver	Glitre Energi		
Utført av	Periode	Type arbeid	Timer
Frank Halvar Røberg	03.05.2023	Forarbeid	7,5
Frank Halvar Røberg	04.05- 26.05.2023	Registrering	22,5
Frank Halvar Røberg	28.05.2024	Etterarbeid	9,5
Sum			39,5
Faglige konklusjoner		Type	Askeladden-ID
	Automatisk fredet kulturminne	-	-
	Ikke automatisk fredet kulturminne	-	-

Innhold

BAKGRUNN FOR REGISTRERINGEN	5
SAMMENDRAG.....	5
OMRÅDEBESKRIVELSE.....	5
KULTURMINNER I OMRÅDET.....	6
METODE.....	7
<i>LiDAR</i>	7
<i>Overflateregistrering</i>	7
<i>Prøvestikking</i>	8
REGISTRERINGEN.....	9
KONKLUSJON.....	9

Figur 1: Kartutsnitt som viser hvor i Buskerud fylkeskommune registreringsområdet ligger.

Figur 2: Lokaliseringskart.

Bakgrunn for registreringen

Bakgrunn for registrering var Glitre Energi søknad om konsesjon til NVE for ny trafostasjon med tilhørende koblingsanlegg i dagen. Det var foreslått tre hovedområder for plassering av nye anlegg. Alle var innenfor eiendom gbnr 65/5.

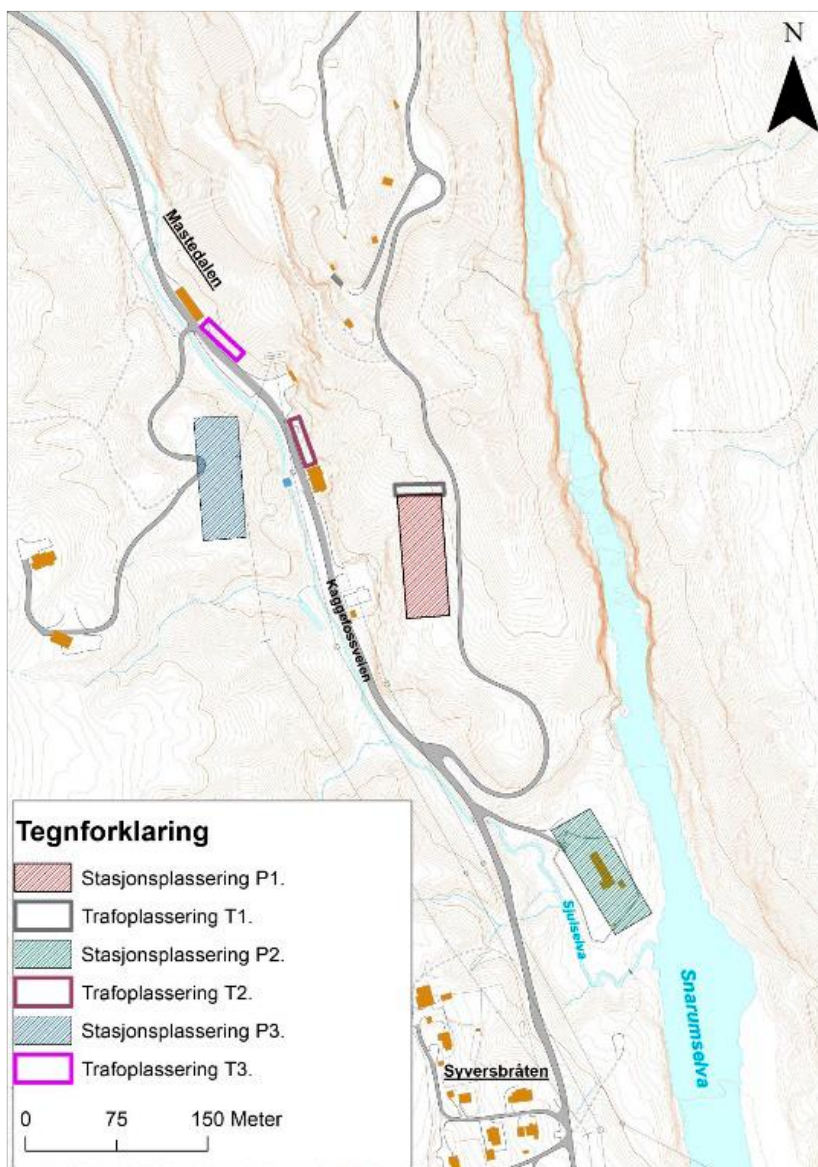
Ut fra våre databaser var det ikke kjente automatisk fredete kulturminner som er i direkte konflikt på den aktuelle eiendommen. Ut fra LIDAR data i de aktuelle områdene kunne vi se anomalier som ble tolket som spor etter menneskelige aktiviteter eldre enn år 1537 (før reformasjonen og betegnet som automatisk fredet). Gropene som ses på kartet, kan være rester av fangstgroper. Slike er kjent flere steder i Modum og gjerne i områder med elgtrekk ved bekker og elveløp. Før vi kan uttale oss til de ulike alternativene, må vi derfor gjennomføre en arkeologisk registrering, jf. kulturminneloven § 9.

Sammendrag

Buskerud fylkeskommune (tidligere Viken fylkeskommune), seksjon for kulturarv, gjennomførte en arkeologisk registrering, fra 04.05 til 27.05.2023 i forbindelse med Glitre Energi søknad om konsesjon til NVE for ny trafostasjon med tilhørende koblingsanlegg. Det er foreslått tre hovedområder for plassering av nye anlegg. Alle er innenfor eiendom gbnr 65/5. Undersøkelse ble gjort av arkeologen Frank Halvar N Røberg. Det ble gjort overflatebefaring av tiltaksområdet og gravd total 12 prøvestikk. Ved den arkeologiske undersøkelsen ble det ikke funnet automatiske fredet kulturminner eller kulturminner fra nyere tid. Inkludert kjøring, for- og etterarbeid tok registreringen 39,5 timer.

Områdebeskrivelse

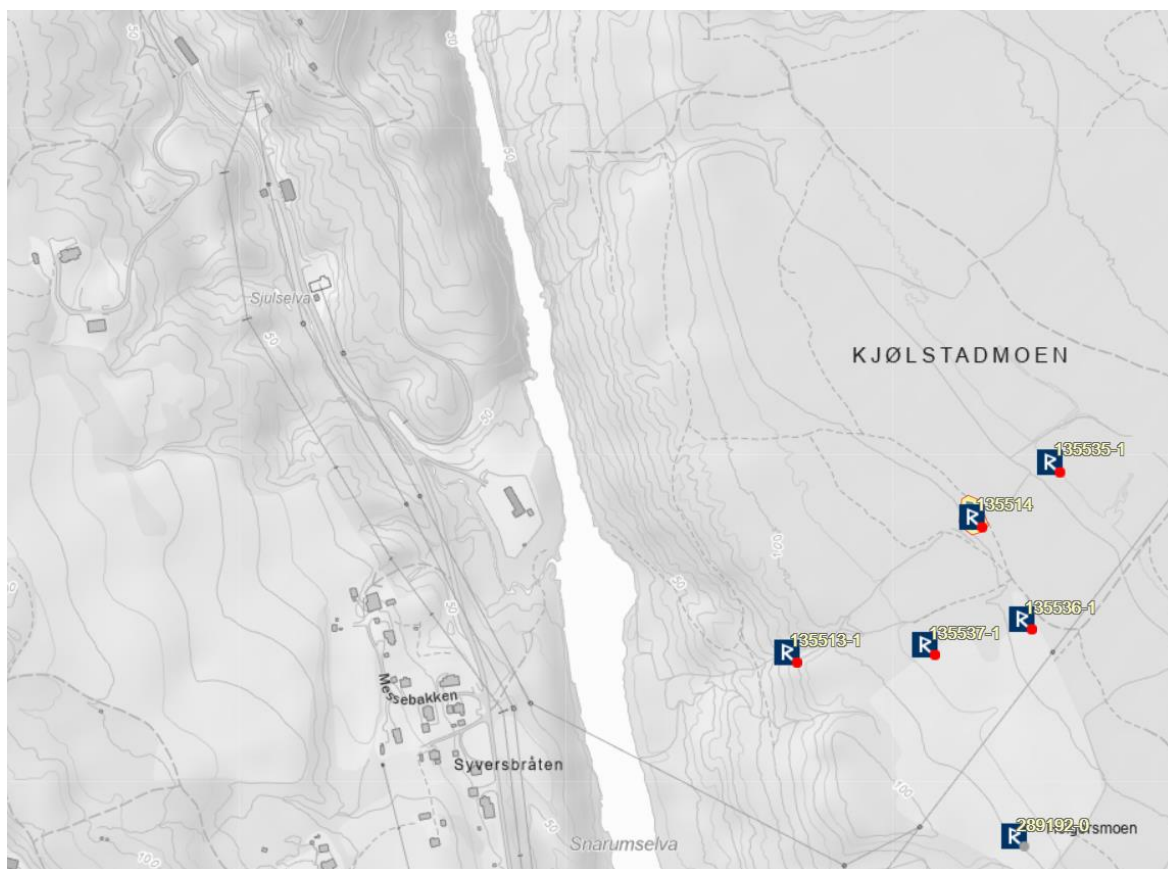
Området befinner seg på vestsiden av Snarumselva. Mye av terrenget består av bergfjell. Det er noe skog bestående av gran og lav vegetasjon i området for stasjonsplassering og de tre alternativene. Stasjonsplassering (S1) og trafoplassering (T1) av alternativ 1 er på høydedraget like vest om Kaggefossveien 566. Alternativ 2 er i området der Sjulselva renner ut i Snarumselva. I dette tilfellet vil stasjon (S2) legges her, mens trafostasjon (P2) legges inntil nordsiden av eksisterende bygning like vest om Kaggefossveien. Det blir om lag 600 m mellom de to bygningene i alternativ 2. Alternativ 3 legges med stasjonsplassering (S3) vest om Kaggefossveien, mens trafo (T3) i dette tilfellet legges like øst om veien på sørsiden av en eksisterende bygning.

Figur 3: Tiltaksområdet. Kartutsnittet er tilsendt fra tiltakshaver.

Kulturminner i området

Det er ingen kjente automatisk fredete kulturminner i planområdet eller direkte ved planområdet. Det er flere automatisk fredete kulturminner på østsiden av Snarumselva. Disse består av jernvinneanlegg (Id: 135513, 135514, 135535, 135536, 135537), samt et løsfunn (Id: 289192).

Figur 4: Kulturminner i området. Kagefoss kraftverk ligger på vestsiden av Snarumselva. Kulturminnene som her er vist ligger på østsiden.

Metode

Planområdet ble registrert med LiDAR, overflateregistrering og prøvestikking. Disse metodene fungerer på følgende måte:

LiDAR

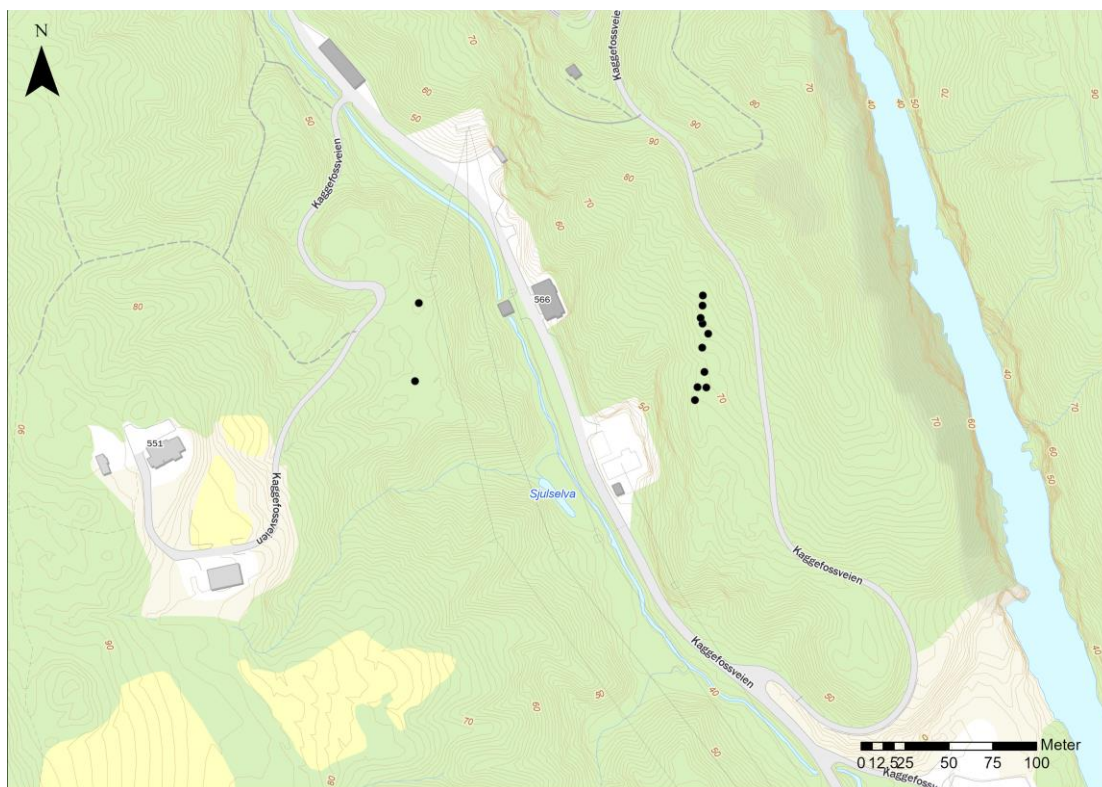
I forkant av prosjektet studeres høydekart utarbeidet fra flybåren laserskanning av området (LiDAR). På kartene kan terrengformasjoner framstå som høyder og groper. Disse kan være gravhauger, kullgroper, tjæremiler, kullmiler, kullgroper, hulveier mm. Kartene viser imidlertid ikke med sikkerhet hva terrengformasjonene er, og anomalierne må derfor befares.

Overflateregistrering

I skog og utmark blir området befart til fots og gjennomgått systematisk for å se etter synlige kulturminner, som gravhauger/røyser, steinstrenger, jernvinneanlegg, kullgroper, tufter, hulveier mfl. Overflatebefaringen gir også grunnlag for planlegging av eventuelle videre undersøkelser. Områdets topografi, undergrunn og plassering i forhold til kjente funn i nærområdet vurderes. Undergrunnen blir rensket fram med krafse og graveskje der dette er nødvendig, og eventuelle nedgravninger (eksempelvis kokegroper, stolpehull, graver osv.) vil vise seg som fyllskifter i undergrunnen.

Prøvestikking

Metoden prøvestikking benyttes hovedsakelig for å påvise kulturspor fra steinalderen, for eksempel bearbeidet flint og andre mineralråstoffer. Ved prøvestikking blir det gravd prøveruter på ca. 40 x 40 cm ned til steril undergrunn eller berg. De oppgravde massene blir såldet gjennom et håndholdt såld, enten ved tørrsålding eller om mulig med vannsålding. Områder som har egnet seg til bosetning blir prioritert i undersøkelsen. Faktorer kan være godt drenert undergrunn, nærhet til ferskvann og gode havnemuligheter den gang sjøen sto høyere. Prøvestikk benyttes også for å påvise eldre dyrkingslag i områder hvor det av ulike årsaker ikke er aktuelt å bruke gravemaskin, for eksempel i områder tilknyttet setre, ødegårder eller i tett skog. Metoden brukes også i forbindelse med undersøkelse av kullgroper, kullmiler, tjæremiler og lignende kulturminner.

Figur 6: Kartutsnittet viser prøvestikkene som ble gravd i tiltaksområdet. Alle prøvestikkene var negative.

Som dokumentasjon ble det tatt digitale foto, samt at kulturminner og sjakter ble målt inn med CPOS RTK 3D-FIX oppløsning. Kartgrunnlag for innmålingene er WGS84_UTM32N. Dokumenterte kulturminner er lastet opp i Riksantikvarens kulturminnedatabase Askeladden.ra.no

Registreringen

Registrering ble påbegynt med overflatebefaring 04.05.2023 og avsluttet 26.06.2023 med prøvestikking. Under overflaterregistreringen ble det undersøkt groper som vises på LiDAR. En av disse viste seg å være fra nyere tid, mens de andre var naturlig formasjoner. Deler av det området undersøkte består av fjell. Under prøvestikking ble det totalt gravde 12 prøvestikk på ca. 40 x 40 cm og mellom 24-35 cm dypt. Disse ble gravd ned til steril undergrunn eller berg. Alle prøvestikkene var negative, og det ble ikke funnet kulturminner under overflaterregistreringen.

Figur 7: Overflatebefaring.

Figur 8: Prøvestikking.

Konklusjon

Buskerud fylkeskommune (tidligere Viken fylkeskommune) seksjon for Kulturarv, gjennomførte en arkeologisk registrering i forbindelse med Glitre Energi søknad om konsesjon til NVE for ny trafostasjon med tilhørende koblingsanlegg. Under registreringen ble området overflaterregistrert og mulige strukturer identifisert på LiDAR, ble undersøkt. Det ble også gravd 12 prøvestikk. Det ble ikke funnet automatisk fredet kulturminner eller kulturminner fra nyere tid under registrering.

DRAMMEN 28.05.24

Frank Halvar N Røberg
arkeolog